

Illustrerad ordbok på teckenspråk för döva kvinnor i Nigeria

25 april 2025

Foto: Deaf Women's Association of Nigeria

I Nigeria dör tusentals kvinnor varje år i samband med graviditet och förlossning. Döva kvinnor drabbas extra hårt. Efter att själv ha förlorat sina tvillingar på grund av kommunikationsbrister i sjukvården, valde Helen Beyioku-Alase att agera. Resultatet blev en illustrerad ordbok på teckenspråk - ett verktyg som nu räddar liv.

När Helen Beyioku-Alase, som är döv, befann sig i fjärde månaden av sin första graviditet med tvillingar, kände hon att något var fel. På sjukhuset i Abuja fick hon bara huvudvärkstabletter och skickades hem. Trots att hon återkom flera gånger kunde hon inte göra sig förstådd och personalen gjorde inga försök att förstå henne. Hon förlorade till slut sina tvillingar.

Helen blev ett tydligt exempel på hur sjukvården i Nigeria misslyckats med att möta personer med funktionsnedsättning. Det blev starten på hennes kamp för förändring. Med sin bakgrund som rådgivare utvecklade hon en ordbok - ett illustrerat uppslagsverk på nigerianskt teckenspråk som fokuserar på sexuell och reproduktiv hälsa för döva kvinnor.

Enligt Unicef står Nigeria för 10 procent av världens mödradödsfall, av dem är döva kvinnor särskilt hårt drabbade. Forskning visar att många söker prenatal vård sent - ofta på grund av bristande kommunikation, långa avstånd, höga kostnader och negativa attityder från vårdpersonal.

Sedan ordboken lanserades 2020 har den distribuerats till över 350 offentliga sjukhus och laddats ner av fler än 150 privata kliniker. Projektet omfattar också utbildning av sjukvårdspersonal och teckenspråkstolkar. Hittills har över 150 vårdpersonal och 200 döva kvinnor utbildats.

Oluwasola Deborah Oladeji, en annan döv kvinna och tvåbarnsmamma, brukade undvika sjukhus helt. Nu känner hon sig tryggare eftersom hon kan peka på illustrationer i ordboken för att förmedla sina behov.

Trots stora framgångar hotas projektet av ekonomiska hinder. Planerade utbildningar i andra delstater har fått skjutas upp på grund av utebliven finansiering. Helen hoppas på nya samarbeten och sponsorer. Hennes mål är tydligt, nämligen att inga fler döva kvinnor ska behöva gå igenom det hon själv upplevt.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com